

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 28. februarja 2013*

„Pritožba — Nepogodbena odgovornost Evropske unije — Ugotovitev nepravilnosti pri nadomestilih za izvoz govejega mesa v Jordanijo — Preiskava OLAF — Sporočanje ugotovitev OLAF nacionalnim organom — Zagotovitev jamstev — Zahteva za vračilo s tem povezanih stroškov — Vzročna zveza — Nasprotna pritožba — Zastaralni rok — Začetek“

V zadevi C-460/09 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča, vložene 18. novembra 2009,

Inalca SpA – Industria Alimentari Carni s sedežem v Castelvetro (Italija),

Cremonini SpA s sedežem v Castelvetro,

ki ju zastopata C. D’Andria in F. Sciaudone, odvetnika,

tožeči stranki,

druga stranka v postopku je

Evropska komisija, ki jo zastopata V. Di Bucci in P. Rossi, agenta, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka na prvi stopnji,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, predsednik senata, A. Borg Barthet, E. Levits, J.-J. Kasel (poročevalec) in M. Safjan, sodniki,

generalni pravobranilec: N. Jääskinen,

sodna tajnica: C. Strömholm, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 9. februarja 2012,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 18. oktobra 2012

izreka naslednjo

* Jezik postopka: italijanščina.

Sodbo

- 1 Družbi Inalca SpA – Industria Alimentari Carni (v nadaljevanju: Inalca) in Cremonini SpA (v nadaljevanju: Cremonini) v pritožbi predlagata razveljavitev sklepa Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti (zdaj Splošno sodišče) z dne 4. septembra 2009 v zadevi Inalca in Cremonini proti Komisiji (T-174/06, v nadaljevanju: izpodbijani sklep), s katerim je to sodišče zavrnilo njun odškodninski zahtevek za povrnitev škode, ki naj bi jima nastala s tem, da so bili italijanski organi obveščeni o poročilih o preiskavi, ki jo je Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) opravil zoper njiju, da bi preveril zakonitost nekaterih nadomestil za izvoz govejega mesa v Jordanijo.

Dejansko stanje

- 2 Dejansko stanje spora, kakor je predstavljeno v točkah od 1 do 20 izpodbijanega sklepa, je mogoče povzeti tako, kot je navedeno v nadaljevanju.
- 3 Družbi Inalca in Cremonini sta del skupine družb, ki se ukvarjajo s proizvodnjo in distribucijo proizvodov, namenjenih prehranski industriji in za uporabo v gostinstvu.
- 4 Na podlagi preiskave, ki je bila opravljena februarja in marca leta 1998 v Jordaniji v okviru sistema izvoznih nadomestil za kmetijske proizvode, je Enota Komisije za koordinacijo boja proti goljufijam (UCLAF), predhodnica OLAF, z dopisom z dne 6. julija 1998 italijanske organe obvestila, da je od skupno 37.978 ton govejega mesa, izvoženega iz Evropske skupnosti brez carinske deklaracije o sprostitev na jordanski trg, 2 272 ton iz Italije. UCLAF je v tem dopisu italijanske organe med drugim pozvala, naj poiščejo ime izvoznika, da bi uvedla postopke za zagotovitev vračila izvoznih nadomestil, in če bi bila udeležba pri storitvi kaznivega dejanja ugotovljena, kazenski pregon.
- 5 Pristojni italijanski organ je z dopisoma z dne 15. januarja 1999 družbama Inalca in Cremonini vročil odločbi o izterjavi nadomestil glede spornih izvozov, zoper kateri sta družbi Inalca in Cremonini vložili upravni pritožbi. Ti upravni pritožbi sta bili zavrjnjeni z odločbama z dne 7. marca 2000.
- 6 Italijanski minister za finance je 16. februarja 1999 rezultate preiskave UCLAF sporočil sodnemu organu in uveden je bil kazenski postopek proti zakonitima zastopnikoma družb Inalca in Cremonini.
- 7 Družbi Inalca in Cremonini sta 30. novembra 1999 sklenili dve poroštveni polici, da bi dosegli prekinitev postopka za izterjavo nadomestil.
- 8 Kazenska ovadba je bila umaknjena 18. decembra 2002. Tribunale civile di Roma (civilno sodišče v Rimu) je s sodbo, izdano 16. januarja 2004, ugotovilo, da očitki, ki so bili proti družbi Inalca navedeni v odločbi o izterjavi z dne 15. januarja 1999, niso bili utemeljeni in da zneska, katerega vračilo je bilo zahtevano, ni dolgovala družba Inalca. To sodišče je v sodbi z dne 27. aprila 2005 enako ugotovilo glede družbe Cremonini.
- 9 Z dopisoma z dne 22. in 23. marca 2004 je bilo zahtevi družbe Inalca, naj se odpravi odločba o izterjavi z dne 15. januarja 1999, ki se je nanašala nanjo, ugodeno in poroštvena polica, ki jo je sklenila ta družba, je bila ukinjena. Tudi zahtevi družbe Cremonini, naj se odpravi odločba o izterjavi z dne 15. januarja 1999, ki se je nanašala nanjo, je bilo ugodeno z dopisoma z dne 22. in 23. decembra 2004, prav tako pa je bila ukinjena tudi poroštvena polica, ki jo je sklenila ta družba.
- 10 Družba Inalca je z dopisom z dne 27. januarja 2005 od Komisije Evropskih skupnosti zahtevala povrnitev škode, ki naj bi jo utrpela zaradi preiskave, ki jo je uvedla UCLAF, in zaradi poročil, o katerih je ta obvestila italijanske organe. Generalni direktor OLAF je z dopisom z dne 15. aprila 2005 družbo Inalca obvestil, da temu odškodninskemu zahtevku ne more ugoditi, ker bi morebitna pravica do odškodnine vsekakor „že zastarala na podlagi člena 46 Statuta Sodišča“.

- 11 Družbi Inalca in Cremonini sta z dopisom z dne 9. marca 2006 na Komisijo naslovili odškodninski zahtevek za povrnitev nastale škode, ocenjene na 2.861.000 EUR. Komisija temu zahtevku ni ugodila.
- 12 Komisija je z Odločbo z dne 3. oktobra 2006 o finančnih posledicah v okviru obračuna izdatkov, financiranih iz Jamstvenega oddelka Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada, v določenih primerih nepravilnosti s strani gospodarskih subjektov (2006/678/ES) (UL L 278, str. 24) s seznama poročil glede nepravilnosti odstranila tista, o katerih je bila obveščena Italijanska republika in ki se nanašajo na nadomestila za izvoz govejega mesa v Jordanijo.

Tožba pri Splošnem sodišču in izpodbijani sklep

- 13 Družbi Inalca in Cremonini sta v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 27. junija 2006 vložili tožbo, v kateri sta predlagali, naj se ugotovi nepogodbena odgovornost Skupnosti ter naj se Komisiji naloži povrnitev nastale škode, ocenjene na 2.861.000 EUR, plačilo kompenzacijskih obresti v zvezi s tem in plačilo morebitnih zamudnih obresti.
- 14 Komisija je z ločeno vlogo z dne 18. septembra 2006 vložila ugovor nedopustnosti na podlagi člena 114(1) Poslovnika Splošnega sodišča z obrazložitvijo, da je tožba zastarala na podlagi člena 46 Statuta Sodišča.
- 15 Splošno sodišče je v točki 45 izpodbijanega sklepa spomnilo na sodno prakso, v skladu s katero iz člena 288 ES in člena 46 Statuta Sodišča izhaja, da sta nastanek nepogodbene obveznosti Skupnosti in uveljavljanje pravice do povrnitve utrpjene škode odvisna od več med seboj povezanih pogojev, ki se nanašajo na obstoj nezakonitega akta institucij Skupnosti, resnične škode in vzročne zveze med njima (sodba z dne 27. januarja 1982 v združenih zadevah Birra Wührer in drugi proti Svetu in Komisiji, 256/80, 257/80, 265/80, 267/80 in 5/81, Recueil, str. 85, točka 9).
- 16 Splošno sodišče je v točki 46 izpodbijanega sklepa tudi spomnilo, da iz ustaljene sodne prakse izhaja, da začne zastaralni rok za vložitev tožbe zaradi nepogodbene odgovornosti Skupnosti teči, ko so izpolnjeni vsi pogoji, od katerih je odvisna obveznost povračila škode, in zlasti ko je škoda, ki jo je treba povrniti, konkretizirana (sklep z dne 18. julija 2002 v zadevi Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi proti Komisiji, C-136/01 P, Recueil, str. I-6565, točka 30, in sodba z dne 19. aprila 2007 v zadevi Holcim (Deutschland) proti Komisiji, C-282/05 P, ZOdl., str. I-2941, točka 29).
- 17 Glede tega je Splošno sodišče v točki 47 izpodbijanega sklepa pojasnilo, da če odgovornost Skupnosti izhaja iz normativnega akta, začne zastaralni rok teči, ko pride do škodljivih učinkov tega akta (zgoraj navedena sodba Holcim (Deutschland) proti Komisiji, točka 29). Splošno sodišče je dodalo, da v sporih, ki kot v obravnavanem primeru temeljijo na posamičnih aktih, ta rok začne teči šele, ko je škoda dejansko nastala (zgoraj navedena sodba Holcim (Deutschland) proti Komisiji, točke od 30 do 33).
- 18 Splošno sodišče je na podlagi tega v točki 49 izpodbijanega sklepa sklenilo, da je treba natančen trenutek, ko so zatrjevani škodljivi učinki družbama Inalca in Cremonini dejansko nastali, določiti na podlagi zaporedne preučitve različne škode, katere povrnitev zahtevata ti družbi.
- 19 Splošno sodišče je glede premoženjske škode v točki 51 izpodbijanega sklepa najprej ugotovilo, da je škoda, ki je nastala v zvezi s sklenitvijo poroštvenih polic pri zavarovalnici, postala gotova 30. novembra 1999, to je takrat, ko sta družbi Inalca in Cremonini sklenili navedeni polici. Vendar je Splošno sodišče v točkah 59 in 64 izpodbijanega sklepa pojasnilo, da je škoda, ki je posledica stroškov, povezanih s sklenitvijo poroštvenih polic, trajajoča in da je tožba za povrnitev te škode torej dopustna v delu, v katerem se nanaša na pogodbne, ki so bile podaljšane po 27. juniju 2001.

- 20 Dalje, glede stroškov za storitve pravne pomoči in pravnega svetovanja ter stroškov za osebje, ki se je ukvarjalo s to zadevo, je Splošno sodišče v točkah 71 in 73 izpodbijanega sklepa navedlo, da je bila škoda, ki izvira iz teh stroškov, enkratna in da je zato odškodninska tožba glede teh stroškov zastarala.
- 21 Nazadnje, glede odškodninskega zahtevka za povrnitev zatrjevane škode, ki naj bi nastala v obliki izgubljenega dobička zaradi zmanjšanja razpoložljivih finančnih sredstev po plačilu premij, ki so se nanašale na sklenitev poroštvenih polic, stroškov za pravno svetovanje in pomoč ter stroškov za osebje, ki se je ukvarjalo s to zadevo, je Splošno sodišče v točki 74 izpodbijanega sklepa razsodilo, da je navedeni zahtevek treba zato zavreči kot nedopusten.
- 22 Glede nepremoženjske škode je Splošno sodišče v točki 77 izpodbijanega sklepa razsodilo, da je tožba glede tega zastarala, ker je zatrjevana škoda nastala ob uvedbi navedenih postopkov v letih 1999 in 2000, to je več kot pet let pred vložitvijo tožbe. V točki 78 izpodbijanega sklepa je zavrnilo trditev družb Inalca in Cremonini, da je ta škoda trajala vse do razglasitve sodbe 27. aprila 2005, in v točki 79 istega sklepa dodalo, da sta se družbi Inalca in Cremonini vsekakor sklicevali le na okrnitev svojega poslovnega ugleda, ne da bi v zvezi s tem podali pojasnila.
- 23 Splošno sodišče je v točki 81 izpodbijanega sklepa ugotovilo, da je torej tožba dopustna le v delu, v katerem se nanaša na povrnitev škode, nastale zaradi plačila premij v zvezi s sklenitvijo poroštvenih polic po 27. juniju 2001.
- 24 Glede utemeljenosti je Splošno sodišče v točki 85 izpodbijanega sklepa pojasnilo, da je treba, če eden od navedenih treh pogojev za ugotovitev odgovornosti Skupnosti ni izpolnjen, odškodninski zahtevek zavrniti, ne da bi bilo treba preveriti, ali sta druga dva pogoja izpolnjena.
- 25 Splošno sodišče je po tem, ko je pojasnilo, da sodišče Skupnosti različnih pogojev ni dolžno preveriti v določenem vrstnem redu, menilo, da je primerno na prvem mestu preučiti pogoj v zvezi z obstojem vzročne zveze.
- 26 V točki 90 izpodbijanega sklepa je Splošno sodišče ugotovilo, da – ne da bi se bilo treba opredeliti glede vprašanja o pripisu odgovornosti za škodo, ki je bila povzročena z odločbama o izterjavi z dne 15. januarja 1999, Skupnosti – škoda, ki je nastala zaradi sklenitve poroštvenih polic, ni bila neposredno povzročena z dopisom UCLAF z dne 6. julija 1998.
- 27 Na podlagi tega je Splošno sodišče v točki 94 izpodbijanega sklepa sklenilo, da je treba odškodninsko tožbo, ki sta jo vložili družbi Inalca in Cremonini, v delu, v katerem je dopustna, zavrniti kot očitno pravno neutemeljeno.

Postopek pred Sodiščem

- 28 Družbi Inalca in Cremonini sta 18. novembra 2009 vložili pritožbo pri Sodišču.
- 29 Komisija je 11. februarja 2010 v odgovoru na pritožbo vložila nasprotno pritožbo.

Predlogi strank

- 30 Družbi Inalca in Cremonini Sodišču predlagata, naj:
- izpodbijani sklep razveljavi in zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču;
 - Komisiji naloži plačilo stroškov na obeh stopnjah.

31 Komisija Sodišču predlaga, naj:

- ob obravnavi nasprotne pritožbe razveljavi izpodbijani sklep v delu, v katerem je ugotovljeno, da je tožba, vložena na prvi stopnji, deloma dopustna, in zavrže to tožbo kot v celoti nedopustno;
- podredno, zavrne pritožbo kot neutemeljeno;
- še bolj podredno, v primeru delne razveljavitve izpodbijanega sklepa zavrne tožbo, vloženo na prvi stopnji;
- vsekakor družbama Inalca in Cremonini naloži plačilo stroškov na obeh stopnjah.

Pritožbi

- 32 Družbi Inalca in Cremonini v utemeljitev pritožbe navajata sedem pritožbenih razlogov, ki se v bistvu nanašajo na vsebinska vprašanja.
- 33 Komisija v nasprotni pritožbi navaja samo en razlog, ki se nanaša na dopustnost tožbe.
- 34 Ker je odločitev o pritožbi mogoča le, če se zavrne nasprotna pritožba, ki jo je vložila Komisija, je treba v obravnavanem primeru analizirati zadnjenavedeno.

Nasprotna pritožba

Trditve strank

- 35 Edini razlog, ki ga je navedla Komisija, se nanaša na to, da je Splošno sodišče v točkah 46 in 47 izpodbijanega sklepa s tem, da je določilo dan, s katerim začne teči zastaralni rok za vložitev odškodninskih tožb, domnevno napačno uporabilo pravo.
- 36 Komisija opozarja, da je Sodišče – v primerih, v katerih odgovornost Skupnosti izvira iz normativnega akta, in če škoda, ki je posledica tega, nato nastane posameznikom – v zgoraj navedeni sodbi Birra Wührer in drugi proti Svetu in Komisiji uvedlo posebno ureditev v primerjavi s tisto, ki izhaja iz člena 46 njegovega statuta. Čeprav dodaja, da je bil člen 46 Statuta Sodišča, kar zadeva izračun zastaralnega roka za žrtev, ki bi se lahko s škodnim dogodkom seznanila šele pozneje, le enkrat upravičeno omiljen (sodba z dne 7. novembra 1985 v zadevi Adams proti Komisiji, 145/83, Recueil, str. 3539, točki 50 in 51), Komisija vendarle meni, da sodna praksa na tem področju ni ustaljena in jo je v okviru te pritožbe treba pojasniti.
- 37 Splošno sodišče naj bi sicer uporabo posebne ureditve, ki je bila uvedena v zgoraj navedeni sodbi Birra Wührer in drugi proti Svetu in Komisiji, omejilo na primere, v katerih odgovornost izvira iz normativnega akta (sklep Splošnega sodišča z dne 17. januarja 2001 v zadevi Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi proti Komisiji, T-124/99, Recueil, str. II-53), vendar naj bi jo razširilo na druge primere (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 21. aprila 2005 v zadevi Holcim (Deutschland) proti Komisiji, T-28/03, ZOdl., str. II-1357, točka 59, in sklep Splošnega sodišča z dne 14. septembra 2005 v zadevi Ehcon proti Komisiji, T-140/04, ZOdl., str. II-3287, točka 39).
- 38 Sodišče naj bi pojasnilo, da se je navedena posebna ureditev uporabljala samo v primerih, v katerih je odgovornost Skupnosti izvirala iz normativnega akta (sodba z dne 17. julija 2008 v zadevi Komisija proti Cantina sociale di Dolianova in drugim, C-51/05 P, ZOdl., str. I-5341, točka 54), čeprav naj bi v drugih zadevah kot *obiter dictum* navedlo rešitev iz zgoraj navedene sodbe Birra Wührer in drugi proti Svetu in Komisiji (zgoraj navedena sklep Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi proti Komisiji z dne

18. julija 2002, točki 29 in 30, in sodba Holcim (Deutschland) proti Komisiji z dne 19. aprila 2007, točki 29 in 30, ter sodba z dne 11. junija 2009 v zadevi Transports Schiocchet – Excursions proti Komisiji, C-335/08 P, točka 33).

- 39 Komisija meni, da Sodišče s tem, da je posebno ureditev uporabilo za spore, ki temeljijo na posamičnih aktih, in celo za druge primere, kot je obravnavani primer, v katerem zatrjevana škoda izvira iz dopisa UCLAF nacionalnim organom, ni podalo ustrezne razlage.
- 40 Po mnenju Komisije bi taka razširitev pravila iz sodne prakse povzročila nevarnost, da se sicer jasni določbi člena 46 Statuta Sodišča odvzame pomen.
- 41 Komisija podredno meni, da je Splošno sodišče s tem, da je v točki 47 izpodbijanega sklepa razsodilo, da se odškodninska tožba, ki jo obravnava, nanaša na spor, ki temelji na posamičnih aktih v smislu zgoraj navedene sodbe Holcim (Deutschland) proti Komisiji z dne 19. aprila 2007, napačno uporabilo pravo, čeprav dopis, naslovljen na nacionalne organe, ni posamični akt, ki ima zavezujoče učinke za naslovnika tega akta. Za podporo tej trditvi se Komisija sklicuje na sodbo z dne 23. novembra 1995 v zadevi Nutral proti Komisiji (C-476/93 P, Recueil, str. I-4125, točka 30), ki se nanaša na podoben primer, iz katerega je razvidno, da so dopisi, ki jih Komisija pošlje pristojnim nacionalnim organom, le priporočila ali mnenja, ki nimajo pravnega učinka.
- 42 Komisija še bolj podredno meni, da je Splošno sodišče s tem, da je samovoljno spremenilo merila, ki so bila določena v zgoraj navedeni sodbi Holcim (Deutschland) proti Komisiji z dne 19. aprila 2007, napačno uporabilo pravo. Tudi če bi namreč priznalo, da gre za spor, ki temelji na posamičnem aktu, Komisija meni, da je Splošno sodišče v točkah 46 in 47 izpodbijanega sklepa napačno razsodilo, da je zastaralni rok začel teči šele, ko se je škoda dejansko konkretizirala, namesto da bi za začetek zastaralnega roka štelo dan nastanka škodnega dogodka oziroma po potrebi dan, ko sta se družbi Inalca in Cremonini seznanili s tem dogodkom.
- 43 Družbi Inalca in Cremonini menita, da je sodna praksa Sodišča na tem področju jasna, in izpodbijata razlago, ki jo je Komisija podala glede sodb, navedenih v njeni nasprotni pritožbi. Vendar družbi Inalca in Cremonini opozarjata, da je rešitev Splošnega sodišča mogoče prerekati iz razlogov, ki so obširneje pojasnjeni v prvem razlogu, ki sta ga navedli v pritožbi.

Presoja Sodišča

- 44 Za odločitev o utemeljenosti nasprotne pritožbe Komisije je treba preučiti, ali je Splošno sodišče s tem, da je pravila o zastaranju tožb na področju nepogodbene odgovornosti uporabilo za dejansko stanje v obravnavanem primeru, napačno uporabilo pravo.
- 45 Takoj je treba ugotoviti, da v skladu s členom 46 Statuta Sodišča tožbe proti Evropski uniji v zadevah, ki izhajajo iz nepogodbene odgovornosti, zastarajo po petih letih od nastanka kršitve.
- 46 Kot je Splošno sodišče spomnilo v točkah 45 in 84 izpodbijanega sklepa, temu pa Komisija ni nasprotovala, sta nepogodbena odgovornost Skupnosti in uveljavljanje pravice do povračila utrpljene škode na podlagi člena 288, drugi odstavek, ES odvisna od izpolnitve vseh pogojev glede nezakonitosti ravnanja, ki se očita institucijam, dejanske škode in obstoja vzročne zveze med tem ravnanjem in navedeno škodo (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Birra Wührer in drugi proti Svetu in Komisiji, točka 9, ter sodbe z dne 29. septembra 1982 v zadevi Oleifici Mediterranei proti EGS, 26/81, Recueil, str. 3057, točka 16; z dne 9. septembra 2008 v združenih zadevah FIAMM in drugi proti Svetu in Komisiji, C-120/06 P in C-121/06 P, ZOdl., str. I-6513, točka 106, in z dne 18. marca 2010 v zadevi Trubowest Handel in Makarov proti Svetu in Komisiji, C-419/08 P, ZOdl., str. I-2259, točka 40).

- 47 Splošno sodišče je v točki 46 izpodbijanega sklepa navedlo, da iz ustaljene sodne prakse izhaja, da zastaralni rok za tožbo zaradi nepogodbene odgovornosti začne teči, ko so izpolnjeni pogoji, od katerih je odvisna obveznost povračila, in zlasti ko je škoda, ki jo je treba povrniti, konkretizirana (zgoraj navedene sodbe Birra Wührer in drugi proti Svetu in Komisiji; Holcim (Deutschland) proti Komisiji z dne 19. aprila 2007, točka 29, in Komisija proti Cantina sociale di Dolianova in drugim, točka 54, ter sodba z dne 8. novembra 2012 v zadevi Evropaïki Dynamiki proti Komisiji, C-469/11 P, točka 34).
- 48 Splošno sodišče je – še vedno ob opiranju na ustaljeno sodno prakso Sodišča – v točki 47 izpodbijanega sklepa spomnilo, da kadar gre za primer, ko odgovornost Skupnosti izvira iz normativnega akta, začne zastaralni rok teči, ko pride do škodljivih učinkov tega akta (zgoraj navedeni sodbi Birra Wührer in drugi proti Svetu in Komisiji, točka 10, in Holcim (Deutschland) proti Komisiji z dne 19. aprila 2007, točka 29), in da enako v sporih, ki izvirajo iz posamičnih aktov, zastaralni rok začne teči, ko škoda dejansko nastane (glej zgoraj navedene sodbe Holcim (Deutschland) proti Komisiji z dne 19. aprila 2007, točka 30; Transports Schiocchet – Excursions proti Komisiji, točka 33, in Evropaïki Dynamiki proti Komisiji, točka 38).
- 49 Na podlagi teh načel je Splošno sodišče za začetek teka zastaralnega roka določilo trenutek, ko so nastali škodljivi učinki, ki jih zatrjujeta družbi Inalca in Cremonini.
- 50 V zvezi s tem Komisija trdi, da sodna praksa ni enotna in je nujno pojasnilo Sodišča.
- 51 Tudi če štejemo, da je taka trditev v okviru te pritožbe dopustna, čeprav ni usmerjena neposredno zoper določeno točko izpodbijanega sklepa, zadošča ugotovitev, da je Sodišče grajalo zgoraj navedeni sklep Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi proti Komisiji z dne 17. januarja 2001, na katerega se Komisija sklicuje v podporo svoji argumentaciji. Sodišče je namreč razsodilo, da je Splošno sodišče s tem, da je za začetek teka zastaralnega roka določilo nastanek škodnega dogodka, napačno uporabilo pravo (zgoraj navedeni sklep Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi proti Komisiji z dne 18. julija 2002, točka 34).
- 52 V nasprotju z navedbami Komisije zato odločilno merilo za določitev začetka teka zastaralnega roka ni škodni dogodek, ker tožeči stranki zlasti ni mogoče oporekati začetka teka zastaralnega roka, ki je pred pojavom škodljivih učinkov navedenega dogodka (zgoraj navedena sodba Birra Wührer in drugi proti Svetu in Komisiji, točka 11).
- 53 Poleg tega je treba navesti, da je Komisija s tem, da se je za trditev, da se ureditev, uvedena v zgoraj navedeni sodbi Birra Wührer in drugi proti Svetu in Komisiji, uporablja le v primerih, ko odgovornost izvira iz normativnega akta, oprla na zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Cantina sociale di Dolianova in drugim, napačno razlagala navedeno sodbo.
- 54 Zadevni spor namreč izvira iz normativnega akta Komisije in Sodišče torej ni bilo dolžno slediti njeni utemeljitvi glede primerov, povezanih z nepogodbeno odgovornostjo v sporih, ki izvirajo iz posamičnega akta. V nasprotju s tem, kar trdi Komisija, iz zgoraj navedene sodbe Komisija proti Cantina sociale di Dolianova in drugim ne izhaja, da je Sodišče izključilo uporabo sodne prakse iz zgoraj navedene sodbe Birra Wührer in drugi proti Svetu in Komisiji, kadar odgovornost Skupnosti izvira iz posamičnega akta.
- 55 Sodišče je nedavno še potrdilo, da v sporih, ki izvirajo iz posamičnih aktov, zastaralni rok začne teči, ko odločba začne škodljivo učinkovati na osebe, ki jih zadeva (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Evropaïki Dynamiki proti Komisiji, točka 38).
- 56 Kar zadeva trditev, ki jo Komisija navaja podredno in jo utemeljuje z zgoraj navedeno sodbo Nutral proti Komisiji, iz katere naj bi izhajalo, da dopis, naslovljen na nacionalne organe, ni posamični akt, ki ima zavezujoče učinke za družbi Inalca in Cremonini, je treba ugotoviti, da so bili v tej sodbi

obravnnavani pogoji za dopustnost ničnostne tožbe in da informacij glede pravne opredelitve izpodbojnega akta ni mogoče prenesti na kontekst določitve začetka teka zastaralnega roka tožbe zaradi nepogodbene odgovornosti.

- 57 Zato pri določitvi začetka teka zastaralnega roka v tem sporu ni pomembno vprašanje, ali ima lahko dopis, naslovljen na nacionalne organe, zavezujoče pravne učinke, ki lahko pomembno spremenijo položaj družb Inalca in Cremonini.
- 58 Vsekakor in kot je razvidno iz točke 49 te sodbe, Splošno sodišče s tem, da je ugotovilo, da zastaralni rok teče od takrat, ko so dejansko nastali škodljivi učinki, ki jih zatrjujeta družbi Inalca in Cremonini, ni napačno uporabilo prava, pri čemer posamičnost ali normativnost zadevnega akta ni odločilna.
- 59 Kar zadeva argument, ki ga Komisija navaja še bolj podredno, in sicer da bi moralo Splošno sodišče za začetek teka zastaralnega roka vzeti dan nastanka škodnega dogodka, je treba navesti, da Splošno sodišče s tem, da je v točki 49 izpodbijanega sklepa razsodilo, da je treba določiti natančen trenutek, ko so zatrjevani škodljivi učinki iz tega dopisa družbama Inalca in Cremonini dejansko nastali, nikakor ni napačno uporabilo prava.
- 60 V nasprotju s tem, kar zatrjuje Komisija, zastaralni rok ne začne teči od dne nastanka škodnega dogodka, ampak od takrat, ko ima sporna odločba škodljive učinke za osebe, na katere se nanaša, to je od takrat, ko je škoda za navedene osebe dejansko nastala (glej zgoraj navedeno sodbo Holcim (Deutschland) proti Komisiji z dne 19. aprila 2007, točka 30).
- 61 Iz vsega zgoraj navedenega izhaja, da je treba nasprotno pritožbo Komisije zavrniti kot neutemeljeno.

Pritožba

Prvi pritožbeni razlog

– Trditve strank

- 62 Prvi pritožbeni razlog družb Inalca in Cremonini se nanaša na protislovnost obrazložitve izpodbijanega sklepa in na nespoštovanje sodne prakse Skupnosti, ker naj Splošno sodišče v točki 55 izpodbijanega sklepa ne bi upoštevalo Odločbe št. 2006/678, zaradi česar naj bi bili navedeni družbi do sprejetja te odločbe dnevno v položaju pravne negotovosti glede obstoja in višine utrpljene škode, ki naj bi bila dejansko izražena šele leta 2006.
- 63 Družbi Inalca in Cremonini tudi trdita, da je Splošno sodišče s tem, da je v točki 55 izpodbijanega sklepa na podlagi zgoraj navedenega sklepa Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi proti Komisiji z dne 17. januarja 2001 ugotovilo pomešanje med postopkovnim merilom v zvezi z začetkom teka zastaralnega roka in ugotovitvijo o obstoju pogojev za odgovornost, napačno uporabilo pravo. Vendar naj drugače kot dogodek, ki je bil v tem sklepu podlaga za določitev začetka teka navedenega roka, Odločba št. 2006/678 ne bi vplivala le na njuno subjektivno sfero.
- 64 Komisija z opiranjem na zgoraj navedeno sodbo Holcim (Deutschland) proti Komisiji z dne 19. aprila 2007 opozarja, da za začetek teka zastaralnega roka ni pomembno, ali je bilo nezakonito ravnanje Unije ugotovljeno s sodno odločbo ali pa ga je priznal domnevni avtor škode.

– Presoja Sodišča

- 65 Navesti je treba, da je Splošno sodišče v točki 53 izpodbijanega sklepa opozorilo na sodno prakso, v skladu s katero zastaralni rok teče šele od takrat, ko je premoženjska škoda dejansko nastala, to je – kar natančneje zadeva izdajo bančnih garancij – od takrat, ko so začeli nastajati stroški, povezani z izdajo takih garancij.
- 66 Splošno sodišče je v točki 54 tega sklepa ugotovilo, da je iz spisa razvidno, da so stroški, povezani s sklenitvijo poroštvenih polic, začeli nastajati od dne, ko sta bili sklenjeni ti pogodbi, to je 30. novembra 1999, saj je takrat zapadla v plačilo prva letna premija.
- 67 Ob upoštevanju tega je Splošno sodišče zavrnilo trditev družb Inalca in Cremonini, v skladu s katero so škodljivi učinki gotovo nastali šele ob sprejetju Odločbe št. 2006/678, s katero je Komisija ugotovila, da jima zadevna izvozna nadomestila niso bila neupravičeno plačana.
- 68 Splošno sodišče je dodalo, da okoliščina, da sta družbi Inalca in Cremonini menili, da pred sprejetjem Odločbe št. 2006/678 še nista imeli vseh elementov, s katerimi bi lahko pravno zadostno dokazali odgovornost Skupnosti, v sodnem postopku ni upoštevana, ker bi sicer povzročila pomešanje med postopkovnim merilom v zvezi z začetkom teka zastaralnega roka in ugotovitvijo o obstoju vsebinskih pogojev, potrebnih za utemeljitev navedene odgovornosti.
- 69 Iz vsega zgoraj navedenega izhaja, da je treba trditev družb Inalca in Cremonini, s katero Splošnemu sodišču očitata, da ni upoštevalo Odločbe št. 2006/678, razglasiti za neutemeljeno.
- 70 Kar zadeva domnevno izkrivljanje zgoraj navedenega sklepa Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi proti Komisiji z dne 17. januarja 2001 s strani Splošnega sodišča, zadošča navesti, da je Sodišče razsodilo, da natančna in podrobna seznanitev oškodovane osebe z dejanskim stanjem ni med pogoji, ki morajo biti izpolnjeni za začetek teka zastaralnega roka (zgoraj navedena sklep Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi proti Komisiji z dne 18. julija 2002, točka 31, in sodba Evropaiki Dynamiki proti Komisiji, točka 37). Prav tako subjektivne presoje oškodovane osebe glede obstoja škode ni mogoče upoštevati pri določitvi začetka teka zastaralnega roka za tožbo zaradi nepogodbene odgovornosti Unije (zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Cantina sociale di Dolianova in drugim, točka 61, in Evropaiki Dynamiki proti Komisiji, točka 37).
- 71 Ker je bilo poleg tega razsojeno, da za začetek teka zastaralnega roka ni pomembno, ali je bilo nezakonito ravnanje Skupnosti ugotovljeno s sodno odločbo (zgoraj navedena sodba Holcim (Deutschland) proti Komisiji z dne 19. aprila 2007, točka 31), tudi dejstvo, da institucija sama prizna, da je ravnala nezakonito, ne more vplivati na določitev začetka teka zastaralnega roka.
- 72 Zato je treba trditev v zvezi z domnevnim izkrivljanjem zgoraj navedenega sklepa Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi proti Komisiji z dne 17. januarja 2001 tudi zavrniti kot neutemeljeno.
- 73 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba prvi pritožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen.

Drugi pritožbeni razlog

– Trditve strank

- 74 Drugi pritožbeni razlog, ki ga navajata družbi Inalca in Cremonini, se nanaša na protislovnost in nelogičnost obrazložitve izpodbijanega sklepa glede zastaranja zahtevkov, ki se nanašajo na stroške za pravno svetovanje in pomoč ter stroške za osebje.

75 Družbi Inalca in Cremonini Splošnemu sodišču očitata, da je s tem, da je v točkah 71 in 72 izpodbijanega sklepa ugotovilo, da zadevna škoda ni bila trajajoča, kršilo splošno načelo na področju trajajoče škode, navedeno v točkah 56 in 57 izpodbijanega sklepa. Obrazložitev Splošnega sodišča naj bi bila protislovna v delu, v katerem je navedeno sodišče priznalo, da zadevne škode ni mogoče dokončno opredeliti ob začetku zadevnih postopkov. Družbi Inalca in Cremonini se sklicujeta na sodno prakso Splošnega sodišča na področju odmere stroškov, v skladu s katero naj bi se znesek teh stroškov določil glede na število opravljenih ur dela in v skladu s katero naj bi bilo tako priznано, da storitve pravnega svetovanja niso takojšnje.

76 Po mnenju Komisije drugi pritožbeni razlog ni utemeljen. Prvič, družbi Inalca in Cremonini naj bi pomešali dokončno količinsko opredelitev zneska zatrjevane škode in presojo trajajoče narave te škode. Drugič, sklicevanje na sodno prakso na področju odmere stroškov naj ne bi bilo primerno.

– Presoja Sodišča

77 Kar zadeva trajajočo škodo, je Splošno sodišče v točki 56 izpodbijanega sklepa opozorilo, da kadar škoda ni povzročena takoj, ampak nastaja v nekem časovnem obdobju, se odškodninski zahtevek nanaša na zaporedna obdobja.

78 Splošno sodišče je v točki 71 izpodbijanega sklepa razsodilo, da je v obravnavanem primeru škoda, ki jo pomenijo stroški za pravno svetovanje in pomoč ter stroški za osebje, ki se je ukvarjalo s to zadevo, takojšnja, ker je dejansko nastala na dan začetka vsakega od zadevnih nacionalnih postopkov.

79 Splošno sodišče je v točki 72 izpodbijanega sklepa dodalo, da čeprav zadevne škode ni bilo mogoče dokončno opredeliti ob začetku zadevnih postopkov, je gotovo izvirala iz začetka teh postopkov.

80 Tako se v nasprotju s trditvami družb Inalca in Cremonini škoda šteje za trajajočo, ker njen znesek narašča sorazmerno s številom pretečenih dni (zgoraj navedena sodba Holcim (Deutschland) proti Komisiji z dne 19. aprila 2007, točka 35).

81 Zato je Splošno sodišče brez protislovij v obrazložitvi razsodilo, da zatrjevana škoda, ki jo pomenijo stroški za pravno svetovanje in pomoč ter stroški za osebje, ki se je ukvarjalo s to zadevo, ni trajajoča. Čeprav namreč zadevna škoda ob začetku zadevnih nacionalnih postopkov še ni bila dokončno določena, je treba ugotoviti, da njen znesek ni naraščal sorazmerno s številom pretečenih dni, ampak zaradi različnih vpletenih sodišč.

82 V teh okoliščinah tudi ni mogoče sprejeti sklicevanja družb Inalca in Cremonini na sodno prakso na področju odmere stroškov. Zgolj dejstvo, da se znesek stroškov določi glede na število opravljenih ur, ne more vplivati na naravo škode, ki jo pomenijo storitve pravnega svetovanja.

83 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba drugi pritožbeni razlog zavrni kot neutemeljen.

Tretji pritožbeni razlog

– Trditve strank

84 Tretji pritožbeni razlog, ki ga navajata družbi Inalca in Cremonini, se nanaša na izkrivljanje podanih trditvev in kršitev člena 44(1)(c) Poslovnika Splošnega sodišča, kar zadeva predlog za povrnitev škode, nastale v obliki izgubljenega dobička.

- 85 Družbi Inalca in Cremonini menita, da je Splošno sodišče v točki 74 izpodbijanega sklepa napačno ugotovilo, da predlog za povrnitev škode, ki je v obliki izgubljenega dobička nastala zaradi zmanjšanja razpoložljivih finančnih sredstev po plačilu premij, ki so se nanašale na sklenitev poroštvenih polic, stroškov za pravno svetovanje in pomoč ter stroškov za osebje, ni natančen.
- 86 Ob opozarjanju na argumentacijo, predloženo v okviru vloge, s katero se je začel postopek na prvi stopnji, družbi Inalca in Cremonini trdita, da se nista omejili na splošno zatrjevanje, da bi se izgubljeni zneski lahko uporabili za udeležbo na razpisih, pri katerih se zahteva plačilo kavcije, ampak da sta Splošnemu sodišču zagotovili različne dokaze. Opirata se na sodno prakso, v skladu s katero lahko sodišče uporabi zgolj ocene na podlagi povprečnih statističnih vrednosti, kadar je za tožečo stranko težko ali celo nemogoče, da natančno oceni škodo, za katero trdi, da ji je nastala (sodba z dne 27. januarja 2000 v združenih zadevah Mulder in drugi proti Svetu in Komisiji, C-104/89 in C-37/90, Recueil, str. I-203, točke od 63 do 65).
- 87 Komisija meni, da je tretji pritožbeni razlog neutemeljen. Družbi Inalca in Cremonini naj namreč ne bi pojasnili, iz katerih razpisov sta bili izključeni in kako naj bi sklenitev poroštvenih pogodb povzročila njuno izključitev iz teh razpisov. Poleg tega naj sklicevanje na zgoraj navedeno sodbo Mulder in drugi proti Svetu in Komisiji ne bi bilo upoštevno.

– Presoja Sodišča

- 88 Spomniti je treba, da je Splošno sodišče v točki 74 izpodbijanega sklepa analiziralo predlog za povrnitev škode, ki je domnevno nastala v obliki izgubljenega dobička zaradi zmanjšanja razpoložljivih finančnih sredstev po plačilu premij, ki so se nanašale na sklenitev poroštvenih polic, stroškov za pravno svetovanje in pomoč ter stroškov za osebje. Ker sta družbi Inalca in Cremonini le na splošno zatrjevali, da bi se tako izgubljeni zneski lahko uporabili za udeležbo na razpisih, pri katerih se zahteva plačilo kavcije, je Splošno sodišče ugotovilo, da je predlog abstrakten, zato ga je na podlagi člena 44(1)(c) Poslovnika zavrglo kot nedopustnega.
- 89 Ker je iz tega pritožbenega razloga razvidno, da ta pomeni zgolj na novo formulirane trditve, ki so bile na prvi stopnji že podane v zvezi s škodo, ki je domnevno nastala v obliki izgubljenega dobička, je treba ugotoviti, da je namen družb Inalca in Cremonini v resnici izpodbijati presojo Splošnega sodišča v zvezi s tem.
- 90 Vendar je na podlagi ustaljene sodne prakse Splošno sodišče edino pristojno, prvič, za ugotavljanje dejstev, razen če bi vsebinska nepravilnost njegovih ugotovitev izhajala iz listin v spisu, ki so mu bile predložene, in drugič, za presojo teh dejstev. Presoja dejstev, razen v primeru izkrivljanja dokazov, ki so mu bili predloženi, torej ne pomeni pravnega vprašanja, ki bi bilo kot tako podvrženo nadzoru Sodišča (glej zlasti sodbo z dne 3. maja 2012 v zadevi Legris Industries proti Komisiji, C-289/11 P, točka 51 in navedena sodna praksa).
- 91 Vendar v obravnavanem primeru družbi Inalca in Cremonini svojih trditev ne opirata niti na vsebinsko nepravilnost ugotovitev Splošnega sodišča niti na izkrivljanje dokazov, ki so mu bili predloženi. Nasprotno, grajata presojo, ki jo je Splošno sodišče opravilo glede navedenih dokazov in podanih trditev, ko je razsodilo, da predlog za povrnitev škode, ki je domnevno nastala v obliki izgubljenega dobička, ni bil dovolj natančen.
- 92 V zvezi s tem zgoraj navedena sodba Mulder in drugi proti Svetu in Komisiji, na katero se sklicujeta družbi Inalca in Cremonini, ni upoštevna, ker se navedene točke nikakor ne nanašajo na obveznost tožečih strank na podlagi člena 44(1)(c) Poslovnika Splošnega sodišča, da navedejo natančen obseg škode in znesek zahtevane odškodnine, ampak na načela, ki bi morala veljati za način izračuna izgubljenega dobička, zlasti kadar gre za hipotetične in alternativne prihodke.

- 93 Iz vsega zgoraj navedenega izhaja, da je treba tretji pritožbeni razlog zavreči kot deloma nedopusten in zavrniti kot deloma neutemeljen.

Peti pritožbeni razlog

– Trditve strank

- 94 Peti pritožbeni razlog, ki ga navajata družbi Inalca in Cremonini, se nanaša na kršitev člena 44(1)(c) Poslovnika Splošnega sodišča, na kršitev sodne prakse na področju nepremoženjske škode in na očitno nelogično obrazložitev.
- 95 Družbi Inalca in Cremonini trdita, da je Splošno sodišče v točki 79 izpodbijanega sklepa napačno razsodilo, da predlog za povrnitev nepremoženjske škode ni bil dovolj natančen. Prvič, tožba naj bi vsebovala vse potrebne dokaze. Drugič, zaradi značilnosti nepremoženjske škode, ki jo je po definiciji nemogoče količinsko oceniti, naj bi se družbi Inalca in Cremonini prepustili pravični presoji Splošnega sodišča. Splošno sodišče naj bi s tem, da je zavrnilo ta predlog, kršilo sodno prakso, ki se uporabi na tem področju (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 17. decembra 1998 v zadevi Embassy Limousines & Services proti Parlamentu, T-203/96, Recueil, str. II-4239, točka 108).
- 96 Poleg tega naj bi sklicevanje iz točke 79 izpodbijanega sklepa na sodno prakso, navedeno v točki 69 tega sklepa, pomenilo dodatno napačno uporabo prava. Načel, ki so bila v teh zadevah določena v zvezi s premoženjsko škodo, naj namreč ne bi bilo mogoče prenesti na to vprašanje, ki se nanaša izključno na povrnitev nepremoženjske škode.
- 97 Komisija opozarja, da je bil predlog za povrnitev nepremoženjske škode razglašen za nedopusten ne le zaradi zastaranja, ampak tudi zato, ker ni izpolnjeval zahtev iz člena 44(1)(c) Poslovnika Splošnega sodišča. Zato naj peti pritožbeni razlog ne bi bil utemeljen.

– Presoja Sodišča

- 98 Navesti je treba, da je Splošno sodišče v zvezi z nepremoženjsko škodo, ki se nanaša na okrnitev poslovnega ugleda družb Inalca in Cremonini zaradi njune vpletenosti v upravne, civilne in kazenske postopke, v točki 77 izpodbijanega sklepa ugotovilo, da je ta škoda nastala ob začetku teh postopkov v letih 1999 in 2000 in da je zato tožba v zvezi s tem zastarala.
- 99 Ob upoštevanju tega je Splošno sodišče zavrnilo trditve družb Inalca in Cremonini, da je ta škoda trajala do razglasitve sodbe Tribunale civile di Roma leta 2005. Pojasnilo je, da je zatrjevana nepremoženjska škoda – celo če bi priznali, da je trajala vse do takrat – v celoti nastala ob obtožbi družb Inalca in Cremonini ter njihovih vodij v zgoraj navedenih postopkih v letih 1999 in 2000. Splošno sodišče je s sklicevanjem na značilnosti, ki jih mora imeti škoda, da se lahko opredeli za „trajajočo škodo“, kot je razvidno iz točk 56 in 57 izpodbijanega sklepa, razsodilo, da zatrjevane nepremoženjske škode ni mogoče enačiti s tako škodo.
- 100 Splošno sodišče je v točki 79 izpodbijanega sklepa dodalo, da „poleg tega in vsekakor [...] predlog za povrnitev nima zahtevane natančnosti in ga je treba na podlagi člena 44(1)(c) [njegovega] poslovnika razglasiti za nedopustnega“.
- 101 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je Splošno sodišče predlog za povrnitev zatrjevane nepremoženjske škode zavrnilo iz dveh različnih razlogov.

- 102 Kar zadeva drugi izpodbijani razlog v okviru petega pritožbenega razloga v zvezi z abstraktnostjo tožbe, je Splošno sodišče pravilno in brez nespoštovanja sodne prakse opozorilo, da mora tožba vsebovati elemente, na podlagi katerih je mogoče ugotoviti zatrjevano škodo ter presoditi njeno naravo in obseg.
- 103 V zvezi s tem je treba trditev družb Inalca in Cremonini, da minimalne zahteve za tožbo v skladu s členom 44(1) Poslovnika Splošnega sodišča veljajo le za premoženjsko škodo in torej ne veljajo v primeru nepremoženjske škode, zavrnilo kot popolnoma neutemeljeno. Ta trditev namreč ne temelji na nobenem pravnem elementu, s katerim bi bilo mogoče izpodbijati rešitev, ki jo je sprejelo Splošno sodišče.
- 104 Kar zadeva trditev družb Inalca in Cremonini, da nista mogli količinsko opredeliti nepremoženjske škode, je treba spomniti, da je Sodišče seveda priznalo, da v nekaterih primerih, zlasti če je težko oceniti zatrjevano škodo, ni nujno potrebno, da se v vlogi natančno navedeta natančna velikost in znesek zahtevanega povračila (glej zlasti sodbi z dne 28. marca 1979 v zadevi Granaria proti Svetu in Komisiji, 90/78, Recueil, str. 1081, 1090, in z dne 23. septembra 2004 v zadevi Hectors proti Parlamentu, C-150/03 P, ZOdl., str. I-8691, točka 62). Vendar v tem sporu družbi Inalca in Cremonini nista dokazali niti zatrjevali obstoja posebnih okoliščin, ki bi upravičile, da v vlogi nista natančno navedli zneska tega dela škode.
- 105 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba peti pritožbeni razlog zavrnilo kot neutemeljen.

Četrty pritožbeni razlog

– Trditve strank

- 106 Četrty pritožbeni razlog, ki ga navajata družbi Inalca in Cremonini, se nanaša na nespoštovanje sodne prakse Skupnosti in na očitno nelogično obrazložitev Splošnega sodišča, ker je to sodišče menilo, da je nepremoženjska škoda, ki sta jo utrpeli družbi Inalca in Cremonini, v celoti nastala v letih 1999 in 2000 in da je torej ni bilo mogoče enačiti s trajajočo škodo.
- 107 Družbi Inalca in Cremonini trdita, da Splošno sodišče ni pripisalo nobenega pomena posebnim značilnostim nepremoženjske škode in da ni upoštevalo dejstva, da nepremoženjska škoda ni omejena na trenutek njenega nastanka, ampak traja, dokler ne pride do dogodka, s katerim se škoda popravi. V zvezi s tem se družbi Inalca in Cremonini sklicujeta zlasti na sodbo Splošnega sodišča z dne 8. julija 2008 v zadevi Franchet in Byk proti Komisiji (T-48/05, ZOdl., str. II-1585, točke od 400 do 411) in sodbo Sodišča za uslužbenca z dne 2. maja 2007 v zadevi Giraudy proti Komisiji (F-23/05, ZOdl. JU, str. I-A-1-00121 in II-A-1-657, točka 203).
- 108 Dodajata, da sklicevanje iz točke 78 izpodbijanega sklepa na sodno prakso, navedeno v točkah 56 in 57 tega sklepa, pomeni dodatno napačno uporabo prava. Načel, ki so bila v teh zadevah določena v zvezi s premoženjsko škodo, naj namreč ne bi bilo mogoče prenesti na to vprašanje, ki se nanaša izključno na trajajočo naravo nepremoženjske škode.

– Presoja Sodišča

- 109 Spomniti je treba, da je iz točk 100 in 101 te sodbe razvidno, da je Splošno sodišče predlog za povrnitev zatrjevane nepremoženjske škode zavrnilo iz dveh različnih razlogov.
- 110 Kar zadeva trditve v zvezi s četrtyim pritožbenim razlogom, zadošča ugotoviti, da so usmerjene zoper prvi razlog, na katerega se je Splošno sodišče oprlo pri tem, ko je predlog za povrnitev zatrjevane nepremoženjske škode zavrnilo zaradi zastaranja s tem povezane tožbe.

111 Celo če bi predpostavljali, da so te trditve utemeljene, jih je treba takoj zavriniti, ker z njimi ni mogoče izpodbijati ugotovitve, ki jo je Splošno sodišče sprejelo v točki 79 izpodbijanega sklepa, v kateri je predlog za povrnitev nepremoženjske škode na podlagi člena 44(1)(c) svojega poslovnika zavrglo kot nedopusten.

112 Zato je treba četrti pritožbeni razlog zavriniti kot brezpredmeten.

Šesti pritožbeni razlog

– Trditve strank

113 Šesti pritožbeni razlog, ki ga navajata družbi Inalca in Cremonini, se nanaša na napačno uporabo prava v zvezi s pogojem obstoja vzročne zveze med škodnim dogodkom, očitanim Komisiji, in zatrjevano škodo, ker je Splošno sodišče ugotovilo neobstoj vzročne zveze.

114 Družbi Inalca in Cremonini trdita, da Splošno sodišče ni upoštevalo tega, da sta v resnici le izpolnjevali eno od alternativnih obveznosti, ki izhajata iz odločb o izterjavi z dne 15. januarja 1999. Obstoj vzročne zveze naj bi potrjevala okoliščina, da naj bi nacionalni organi takoj, ko je bil ugotovljen neobstoj terjatev Komisije, ukinili kavcije.

115 Poleg tega družbi Inalca in Cremonini zavračata nasprotni argument Splošnega sodišča v točki 93 izpodbijanega akta, po katerem naj ne bi bilo dokazano, da posredovanje italijanskih organov ni moglo prekiniti neposredne vzročne zveze med očitanim ravnanjem in zatrjevano škodo.

116 Komisija meni, da je ta pritožbeni razlog brez vsakršne pravne podlage.

– Presoja Sodišča

117 Navesti je treba, da je Splošno sodišče v točki 88 izpodbijanega sklepa spomnilo, da mora biti škoda dovolj neposredna posledica očitane ravnanja, s tem da mora biti to ravnanje odločilni vzrok te škode.

118 Splošno sodišče je v točki 91 izpodbijanega sklepa tudi opozorilo, da kadar odločba, s katero je naloženo plačilo globe, vsebuje možnost, da se do odločitve o tožbi zoper to odločbo določi kavcija za zagotovitev navedenega plačila in zamudnih obresti, škoda v obliki stroškov garancije ne izvira iz navedene odločbe, ampak iz izbire zadevne osebe, da določi garancijo, namesto da takoj izvrši obveznost vračila.

119 Splošno sodišče je v točki 92 izpodbijanega sklepa ugotovilo, da v obravnavanem primeru odločbi o izterjavi z dne 15. januarja 1999 nista vsebovali nobene obveznosti določitve garancije, ampak je bila z njima ta izbira prepuščena prosti presoji družb Inalca in Cremonini. Dodalo je – kot je navedel tudi generalni pravobranilec v točki 72 sklepnih predlogov – da če bi se družbi Inalca in Cremonini odločili za takojšnjo vrnitev izvoznih nadomestil, jima ne bi bilo treba plačati stroškov v zvezi s sklenitvijo navedenih polic.

120 Zato je Splošno sodišče v točki 93 izpodbijanega sklepa lahko pravilno sklepalo, da čeprav posredovanje italijanskih organov ni moglo prekiniti vzročne zveze med ravnanjem, očitanim Komisiji, in zatrjevano škodo, ne obstaja vzročna zveza med tem ravnanjem in navedeno škodo.

121 Ugotovitve, ki jo je sprejelo Splošno sodišče, ni mogoče izpodbiti niti s trditvijo družb Inalca in Cremonini, da sta le izpolnjevali eno od alternativnih obveznosti, ki izhajata iz odločb o izterjavi z dne 15. januarja 1999, niti s tem, da so bile kavcije takoj, ko je bil ugotovljen neobstoj terjatev, ukinjene.

- 122 Kar zadeva argument proti točki 93 izpodbijanega sklepa, je treba ugotoviti, da razlogovanje Splošnega sodišča v tej točki temelji na premisi, da posredovanje italijanskih organov ni moglo prekiniti vzročne zveze med ravnanjem, očitanim Komisiji, in zatrjevano škodo.
- 123 V zvezi s tem ni pomembno, ali je to premiso treba šteti za dokazano, kot predlagata družbi Inalca in Cremonini v okviru tega pritožbenega razloga, ali za nedokazano, kot je ugotovilo Splošno sodišče. Vsako trditev v zvezi s to premiso je namreč treba opredeliti za brezpredmetno, ker je treba vsekakor ugotoviti neobstoj vzročne zveze med dopisom UCLAF z dne 6. julija 1998 in plačilom stroškov, povezanih s poroštvenima policama.
- 124 Šesti pritožbeni razlog je torej treba zavreči kot deloma nedopusten in zavrni kot deloma neutemeljen.

Sedmi pritožbeni razlog

– Trditve strank

- 125 Družbi Inalca in Cremonini z zadnjim pritožbenim razlogom Sodišču predlagata, naj izpodbijani sklep razveljavi, ker je Splošno sodišče kršilo načelo razumnega trajanja postopka. Poleg dejstva, da naj bi postopek na prvi stopnji trajal več kot tri leta, velja tudi, da se je Splošno sodišče predvsem omejilo na odločitev o vprašanju dopustnosti tožbe.
- 126 Družbi Inalca in Cremonini glede na dejansko stanje in okoliščine postopka v tej pritožbi trdita, da ni treba dokazati, da je predolgo trajanje postopka vplivalo na rešitev spora. Podredno menita, najprej, da je bil izpodbijani sklep sprejet ob večkratni napačni uporabi prava. Dalje, dodajata, da bi se Splošno sodišče, ki je bilo v zadregi, ker je le za rešitev vprašanja dopustnosti tožbe potrebovalo več kot tri leta, moralo čutiti dolžno, da odloči tudi o utemeljenosti spora, s tem pa naj bi si odvzelo pomembne postopkovne instrumente, ki bi mu omogočili priti do ugotovitev brez vsakršne napačne uporabe prava. Nazadnje, družbi Inalca in Cremonini si pridržujeta pravico do vložitve odškodninske tožbe v zvezi s škodo, ki naj bi jo utrpeli zaradi predolgega trajanja postopka pred Splošnim sodiščem.
- 127 Komisija meni, da je treba tudi ta pritožbeni razlog zavrni. Dodaja, da sklicevanje na morebitno odškodninsko tožbo za škodo, ki naj bi bila povzročena zaradi predolgega trajanja postopka pred Splošnim sodiščem, potrjuje, da tak zahtevek ni predmet te pritožbe.

– Presoja Sodišča

- 128 Opozoriti je treba, da če ni nobenega indica, v skladu s katerim naj bi dolžina postopka vplivala na rešitev spora, potem pritožbeni razlog, da naj bi bil glede postopka pred Splošnim sodiščem prekoračen zahtevani razumni rok, na splošno ne more povzročiti razveljavitve sodbe, ki jo je to sodišče izreklo (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo FIAMM in drugi proti Svetu in Komisiji, točka 203).
- 129 Kar zadeva indice, na katere se sklicujeta družbi Inalca in Cremonini, je treba ugotoviti, da v izpodbijanem sklepu ni napačno uporabljeno pravo in da različni postopkovni instrumenti nikakor ne bi vplivali na rezultat, do katerega je prišlo Splošno sodišče.
- 130 Vsekakor, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 79 sklepnih predlogov in kot sta predvidevali družbi Inalca in Cremonini, je lahko dejstvo, da Splošno sodišče ni spoštovalo razumnega roka sojenja, če je dokazano, povod za odškodninski zahtevek, vложен v tožbi proti Uniji na podlagi določb člena 268 PDEU v povezavi s členom 340, drugi odstavek, PDEU.

- 131 Sedmi in zadnji pritožbeni razlog je torej treba zavriniti kot neutemeljen.
- 132 Ker noben od pritožbenih razlogov, ki jih navajata družbi Inalca in Cremonini, ni bil sprejet, je treba pritožbo zavriniti v celoti.

Stroški

- 133 Člen 184(2) Poslovnika določa, da kadar pritožba ni utemeljena, o stroških odloči Sodišče. V skladu s členom 138(1) Poslovnika, ki se v pritožbenem postopku uporabi na podlagi členov 184(1) in 190(1) Poslovnika, se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker je Komisija predlagala, naj se družbama Inalca in Cremonini naloži plačilo stroškov, in ker ti s predlogi nista uspeli, se jima naloži plačilo stroškov v zvezi s pritožbo. Ker sta družbi Inalca in Cremonini predlagali, naj se Komisiji naloži plačilo stroškov nasprotne pritožbe, in ker ta s predlogom ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov v zvezi z nasprotno pritožbo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

- 1. Pritožba in nasprotna pritožba se zavrmeta.**
- 2. Družbama Inalca SpA – Industria Alimentari Carni in Cremonini SpA se naloži plačilo stroškov v zvezi s pritožbo.**
- 3. Evropski komisiji se naloži plačilo stroškov v zvezi z nasprotno pritožbo.**

Podpisi